

Sygn. akt II CSK 724/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa L. Ł.

przeciwko B. Ł.

o nakazanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 sierpnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokat H. L. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego L. Ł. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 maja 2018 r., należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżący powołał się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., podnosząc, że orzecznictwo Sądu Najwyższego zajmuje rozbieżne stanowiska w zakresie wykładni pojęcia „szkody” i „straty majątkowej”, zatem istotne jest rozstrzygnięcie właściwego rozumienia pojęć „szkody majątkowej” i „straty” oraz wskazane jest, aby Sąd Najwyższy zajął stanowisko prawne, czy mimo tego, że powód nie był właścicielem, uniemożliwienie mu korzystania z dotychczas zajmowanego lokalu (położonego na nieruchomości pozwanej) wskutek popadnięcia tego pomieszczenia w ruinę, powoduje stratę materialną po stronie powoda, bo musi on sobie zapewnić mieszkanie”. Oparcie wniosku na tej przyczynie kasacyjnej wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni lub jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych

rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy jednak przytoczyć przykłady takich orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2012, I PK 144/12, niepubl., z dnia 13 czerwca 2008 roku, III CSK 104/08, niepubl., z dnia 28 marca 2007 roku, II CSK 84/07, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08). Wniosek powoda nie spełnia tych wymagań, albowiem nie został poparty pogłębionym wywodem prawnym, przedstawiającym dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne i ilustrowanym stosownymi przykładami (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku, I CSK 111/09, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08, niepubl.). Niezależnie od tych uwag należy podnieść, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd zgodnie z którym, nie ma podstaw do domagania się odszkodowania przez posiadacza, którego władztwo nie jest oparte na tytule prawnym lub ustało wskutek wygaśnięcia stosunku obligacyjnego, a następnie doszło do zawładnięcia rzeczą przez właściciela; w takiej bowiem sytuacji brak jest podstaw do stwierdzenia, że powstała szkoda. Pomimo bezprawnego pozbawienia posiadacza lokalu nie powstaje po jego stronie szkoda, jeżeli posiadanie było nieuprawnione, a więc nie obejmowało „dobra prawnie chronionego” (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 października 1970 r., III CRN 264/70, niepubl.; z dnia 28 maja 1975 r., III CRN 70/75, OSNC 1976, nr 7-8, poz. 164 oraz z dnia 18 czerwca 1999 r., II CKN 378/98, OSNC 2000, nr 1, poz. 12).

Skarżący powołał się także na potrzebę wyjaśnienia pojęcia „zmiana okoliczności faktycznych” zawartego w art. 383 k.p.c. Nie przedstawił jednak pogłębionej argumentacji prawnej uzasadniającej sygnalizowane wątpliwości, prowadzące się w istocie do kwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji, że na etapie apelacji nie jest dopuszczalna zmiana sformułowanego w pozwie żądania nakazania pozwanej dokonania skonkretyzowanych czynności mających na celu doprowadzenie zajmowanego przez powoda bez tytułu prawnego pomieszczenia do stanu zdatnego do użytkowania na ewentualne żądanie zasądzenia na jego rzecz od pozwanej kwoty 90 000 zł tytułem odszkodowania za czyn niedozwolony. Nie wykazał, że wykładnia art. 383 k.p.c. przyjęta przez Sąd Apelacyjny jest wadliwa; wspomniana norma procesowa jest ponadto przedmiotem

licznych opracowań komentatorskich oraz orzeczeń Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1999 r., II CKN 586/98, niepubl. i z dnia 20 grudnia 2005 r., III CK 342/05, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2013 r., I CSK 641/12, niepubl.), co oznacza, że nie ma racjonalnej potrzeby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego na ten temat.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej na rzecz adwokat H. L. Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714, ze zm.).

jw

I.n